

A kommunizmus építkezései a béke művei

Kiállítás a Szépművészeti Múzeumban

Az a jó kiállítás, amely perdöntő módon igazol valamit, bizonyít, meggyőző az igazság, a valóság tényeinek szemléletes felsorakoztatásával. „A kommunizmus építkezései a béke művei” című kiállítás, amelyet a Magyar-Szovjet Társaság rendezett a Szépművészeti Múzeumban, teljes egészében megfelel ennek a feltételnek. Tapintható közelségbe hozza azt, ami mindannyiunk számára a legérdekesebb: a magunk jövőjének távlatos képét. Ezért jó és határtalanul hasznos kiállítás. A felszabadulás óta megrendezett emlékeztető kiállítások között is joggal foglal el kivételes helyet.

Egész szocialista fejlődésünk szempontjából nagyfontosságú kérdés: milyen mértékben és milyen ütemben tudjuk dolgozóinkat megismertetni a Szovjetunióval azokkal az alkotásaival, amelyek már a kommunizmusra jellemzők és amelyek a világ legfejlettebb technikája és a munka termelékenységének eddig szinte elképzelhetetlenül gyors fejlődése alapján jönnek létre. Ez a kiállítás hatalmas segítséget jelent a kommunizmus és a béke alkotásainak megismerése terén. Képzeletünkben, ha megannyira éltek is a Szovjetunió gigantikus természet-átalakítási tervei, mégsem tudtuk magunk elé idézni például azt a tervet, amely egy hatalmas területnek, a Föld egyhatodrészenek valamennyi víziútját összeköti egymással. Egyetlen ügyvezetőt makett, amely modelyszerűen vázolja elénk a sztálini korszak e mérhetetlen alkotását, szemléltetően győz meg arról minket, mutatja, hogy itt már nem egyes építkezésekről, hanem a természet, egész vidékek, tájak átalakulásáról, a kommunizmus építkezéseiről van szó. Ez a gombnyomásra működő — a víziutakat megvilágító, vízethajtó és a vizierőműveket funkciójuk közben ábrázoló szellemes makett — a kiállítás egyik remeke — hosszas megállásra és tegyük hozzá: álmódosásra készíti a nézőt.

Lenin arra tanított minket, hogy álmódoznunk kell. Az álmódoszás és a tett egzszerűség szövetségéből születik meg az emberiség nagyszerű szocialista jelene és kommunista jövője. Ezt érzed, amikor itt állsz a Fekete-tenger, a Káspói-tó, a Volga s a Don kicsinyített mása fölé hajolva és tekinteted meg-megáll a dnjeproperovszki, a kahovkai, a kujbisevi, a sztálingrádi, az amudarjai és a többi erőművek mintái fölött. Csak latolgatod a számokat magadban, igyekezzve azokat képzeletteddel követni. E nagy építkezésekhez 750,000.000 köbméter földet kell megforgatni és 13,000.000 köbméter betont kell beépíteni —, ime ilyen munkára képes az a nép, amelyet Lenin és Sztálin megtanított álmódosásra és tette egyaránt. Azt mondta Lenin: „Ha Oroszországot a villanytelepek és hatalmas technikai berendezések sűrű hálózata borítja majd be, akkor kommunista gazdasági építésünk az előjövő szocialista Európa és Ázsia mintaképévé válik.” Ez a lenini jóindulat — Sztálin vezetésével beteljesült. Képek egész sora mutatja be, hogy ez a természetátalakító munka már teljes lendülettel folyik. Látnunk óriási gépeket, látjuk a készülő erőműigazsok betonalapjait.

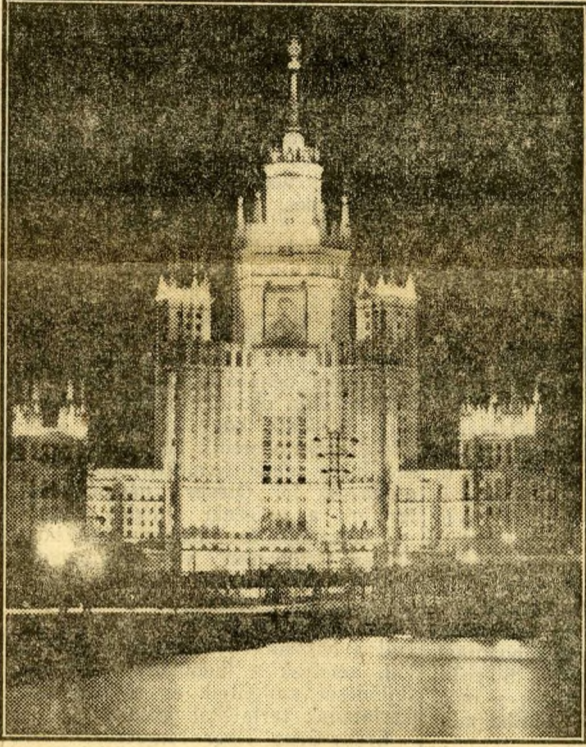
Tanulmányainkból tudjuk, miképpen tűnik el a kommunizmus építése közben fokozatosan a város és falu közötti különbség. Van-e ember, akit ne érdekelne: hogyan is fest a valóságban egy olyan kolhozváros, amely már a kommunizmus építésének sajátosságait viseli magán? Ezen a kiállításon egy hatalmas modell áll előttünk: a Herszon-területi Sztálin-kolhozváros kicsinyített mása. Allsz, tünődsz és képzeleted benépesíti boldog, derűs, szabad emberekkel e kolhozváros pártházát, tanácsházát, iskoláit, közintézetit, parkját, utcáit, szép házacskáit, a ház körüli gazdaságokat.

Körülnézel a teremben, s mindenünnen biztatnak a szovjet mezőgazdaság eredményei: ez a mi parasztágunk jövője is, harcolj, dolgozz érte, megéri, nagyon is megéri! A fényképek gépeket mutatnak be, amelyek repát, burgonyát, gyapotot szednek, teacserjét művelnek meg. Dagesztán hegyei közé visznek ahol a legelő csorda őrzői rádióval tartják a kapcsolatot a központtal, a kisborját kezel kvarclámpával egy kolhozparasztlány, ott a Frunze-kolhoz kultúrházának színháztermét látjuk, amelyet nem egy város megirigyelhetne. S melyik nyugati dolgozó paraszt mondhatja el magáról, hogy televízió keresztül élvezzi a legszebb színházi előadásokat — mint itt előttünk a Thälman-kolhoz parasztjai?

Egy másik terembe érve a moszkvai meiro előtt állunk. Hányszor nézelődik az ember a budapesti földalatti vasútépítkezés körülkerített munkahelyei előtt. Milyen lesz? Nagy alkotásnak szánjuk. A moszkvaiak sokszorosan annak szánták és —

felépítették a világ legszebb, leg-tökéletesebb metróját. Nézz csak körül a teremben! Ott a falban láthatod megmintázva teljes élethűséggel a fűrópajzsos módszerrel készülő alagútszakasz keresztmetszetét; amott egy falba mélyített alagútban láthatod, hogyan dolgoznak a metró; amott csodáld meg jövőendő budapesti metro-

vérnépeknek is. Ez a kiállítás abból is izelítőt ad, milyen mérhetetlenül sokat kaptak a népi demokráciák, kaptunk mi, magyarok, a Szovjetuniótól. A körbefutó tekintet megannyiszor hátaltelen pihen meg egy-egy képen: „Vorosin elvtárs a Kistextben” — „Bárgyin akadémikus előadást tart” — „Kolhozparaszt-küldöt-

A moszkvai Kotelnicheskaya Rakparton levő 26 emeletes lakóház november 7-i ünnepi díszben. A hatalmas épület kicsinyített mása „A kommunizmus építkezései a béke művei” című kiállításon látható

állomásaink példaképeit: a művészi szépségű Majakovszkij-állomást, a hatalmas izmajlovói állomást, s a többieket mind, a kalugaiút, a tagan-szkit, a novokuznyeckit. Amott egy kép: díszes terem közepén Sztálin elvtársat hallgatják. Azt mondja: „Van metrónk!”

Szinte bekalandozzuk Moszkvát, s az egész Szovjetuniót. Bejárjuk gyorsan a Lenin-hegyen épülő gyönyörű új egyetemet: itt áll előttünk ennek a 26 emeletes építménynek — a világ legnagyobb egyetemének — mintegy méter magas, tőkéletesen kicsinyített mása, s tőle jobbra és balra még két moszkvai magasépítmény hű modellje. Csodáljuk meg még egyszer annak az autódugattyút gyártó szovjet üzemnek a mását, amely az öntéstől a csomagolásig maga végez el minden munkát, s kezeléséhez mindössze három ember szükséges: Nézzük meg annak a bányának kis modelljét, amelyben minden munkát gépek végeznek, ember nem nyúl a szénhez. A szellemi és fizikai munka közötti különbség fokozatos eltűnésének dokumentumai között járunk. Látjuk Bortkjevicsét és Bikovot munkaközben. Siroky kőművest, aki önműködő téglaszállítót szerkesztett. A képek az új munkást mutatják, aki forradalmasítja munkáját, tanít másokat és tovább tanulva halad a technikai-mérnöki színvonal felé. Bikov elvtárs és sztáhanovista társai tapasztalataikat nem őrzik, nem rejtegetik: amit tanultak, átadják a test-

tek a magyar faluban” — „Szovjet gépek a Sztálin Vasmű építésénél”, broszúrák, könyvek. A Szovjetunió felé szálló köszönet terme ez.

Valamivel odébb délcegen áll a legyőzhetetlen szovjet katona. A szeme kutatón néz a távolba. Ez a tekintet tele van szeretettel és elszántsággal. Őrzi a szovjet tájat, a vizierőműveket, a metró, a kolhozokat, a világ technikailag legfejlettebb iparát, a kultúrát, a gyermekeket, a szovjet állampolgárokat, mindent, ami ezen a világon igaz, haladó, emberi, szabad és — békés!

A kiállítás elején Vera Muhina szovjet szobrászművész csoportjának műve látható. Azt ábrázolja, hogy valamennyi világrész egyszerű emberei ott állnak a békegalambot újjára bocsátó édesanya mögött, s keményen, eltökélten ezt mondják: „Békét akarunk!” A béke vágya, a béke akarata, a béke gondolata vonul végig az egész kiállításon. Erről beszél a kolhozváros, erről az óriási erőművek. „A kommunizmus építkezései a béke művei” — ez a kiállítás címe, erről ad új, gazdag, leikesítő élményeket nekünk. E kiállítás még jobban megerősíti bennünk a tudatot, hogy a szovjet nép, amely ily hatalmas erővel építi a kommunizmust, méltó példaképe minden békére vágyó népek, hivatótt, erős vezetője a népeknek a rombolás imperialista erői elleni harcukban.